Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
TAMARA ĆAPETA
esitatud 5. juunil 2025[1]

Kohtuasi C-811/23 P

Euroopa Komisjon
versus
Zippo Manufacturing Co.,

Zippo GmbH

Apellatsioonkaebus – Ühine kaubanduspoliitika – Määrus (EL) nr 654/2014 – Ameerika Ühendriikide poolt teatavate alumiinium- ja terastoodete impordi suhtes võetud meetmed – „Tasakaalustavad“ meetmed teatavate tootekategooriate täiendava väärtuselise tollimaksu kujul – Õigus olla ära kuulatud

I. Sissejuhatus

1. „Minu jaoks on maailma kõige ilusam sõnastikus leiduv sõna tollimaks ja see on mu lemmiksõna,“ sõnas Ameerika Ühendriikide president Donald J. Trump hiljuti.[2]

2. President Trumpi vaimustus tollimaksude üle pärineb tema esimesest ametiajast, kui mitte varem. 2018. aastal kehtestasid Ameerika Ühendriigid tema korraldusel väärtuselise tollimaksu mitut liiki eri päritoluga, sealhulgas Euroopa Liidust pärit terastoodetele. Sellele vastuseks kehtestas Euroopa Liit tasakaalustavad meetmed täiendava väärtuselise tollimaksu kujul, mis kehtestati teatavatele kombineeritud nomenklatuuri koodiga[3] (edaspidi „CN-kood“) tariifiridadele.

3. Üks sellesse geopoliitilisse risttulle sattunud tootekategooria oli CN-kood 9613 80 00 („Muud välgumihklid ja tulemasinad“), millele rakendusmäärusega (EL) 2020/502[4] (edaspidi „vaidlusalune määrus“) kehtestati täiendav väärtuseline tollimaks 20%.

1 Algkeel: inglise.

2 Vt Leonard, J., „In Trump’s Economic Plan, Tariff Is „the Most Beautiful Word““; https://www.bloomberg.com/news/newsletters/2024-10-15/in-trump-s-economic-plan-tariff-is-the-most-beautiful-word, 15. oktoober 2024.

3 Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määruse (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT 1987, L 256, lk 1; ELT eriväljaanne 02/02, lk 382) I lisa.

4 Komisjoni 6. aprilli 2020. aasta rakendusmäärus, milles käsitletakse teatavaid kaubanduspoliitika meetmeid, mida kohaldatakse Ameerika Ühendriikidest pärit teatavate toodete suhtes (ELT 2020, L 109, lk 10).

4. Sellesse tootekategooriasse kuulub tulemasin Zippo, mis on kõige ehedam Ameerika toode. Seetõttu vaidlustasid Zippo Manufacturing Co., Zippo GmbH ja Zippo SAS (edaspidi koos „Zippo“)[5] vaidlusaluse määruse Üldkohtus. Üks nende argumentidest oli see, et nad oleks tulnud enne nimetatud tollimaksude kehtestamist ära kuulata.

5. Üldkohus nõustus 18. oktoobri 2023. aasta kohtuotsuses Zippo Manufacturing ja Zippo *vs.* komisjon (T-402/20, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2023:640) selle argumendiga.

6. Euroopa Komisjon kaebas selle kohtuotsuse edasi, väites muu hulgas seda, et Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikli 41 lõike 2 punktis a tagatud õigus olla ära kuulatud ei ole käesolevas kohtuasjas kohaldatav. Olen nõus.

II. Menetluse taust

A. Haldusmenetlus

7. Vaidluse taust on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 2–13. Üle tuleb korrata järgmist.

8. 2. märtsil 2018 säutsus president Donald J. Trump muu hulgas järgmist:

„Meil tuleb kaitsta oma riiki ja oma töötajaid. Meie terasetööstus on halvas seisus. KUI EI OLE TERAST, SIIS EI OLE KA RIIKI!“[6]

9. 8. märtsil 2018 kehtestasid Ameerika Ühendriigid 20% suuruse väärtuselise tollimaksu teatavatele muu hulgas Euroopa Liidust pärit teras- ja alumiiniumtoodetele; need meetmed pidid hakkama kehtima 23. märtsil 2018 ja olid tähtajatud.[7]

10. Vastuseks neile meetmetele avaldas komisjon 16. mail 2018 rakendusmääruse (EL) 2018/724,[8] millega nähti ette etapiviisiline lisatollimaksude kohaldamine teatavatele Ameerika Ühendriikidest pärit toodetele. Selle määruse kohaldamisalasse kuuluvate CN-koodidega tähistatud valitud toodete hulka kuuluvad suhkrumais, jõhvikad, tubakas, jumestusvahendid, rõivad, terastooted, Bourboni viski, paber, jalanõud, majapidamistarbed, pesumasinad, patareid, mootorsõidukid, mootorrattad, kalalaevad ja mootorpaadid.

[5] Vastuses käesolevale apellatsioonkaebusele märgib Zippo, et Zippo SAS on lõpetanud tegevuse.

[6] Vt The American Presidency Project, 2. märtsi 2018. aasta säutsud, kättesaadav aadressil https://www.presidency.ucsb.edu/documents/tweets-march-2-2018.

[7] Vt Ameerika Ühendriikide föderaalne register, 8. märtsi 2018. aasta Proclamation 9705 (Adjusting Imports of Steel Into the United States), FR Doc. 2018-05478. Nende tollimaksude jõustumine lükati hiljem edasi kuni 1. maini 2018 ja seejärel kuni 1. juunini 2018; vt Ameerika Ühendriikide föderaalne register, 22. märtsi 2018. aasta Proclamation 9711 (Adjusting Imports of Steel Into the United States), FR Doc. 2018-06425, ja 30. aprilli 2018. aasta Proclamation 9740 (Adjusting Imports of Steel Into the United States, FR Doc. 2018-09841).

[8] Komisjoni 16. mai 2018. aasta rakendusmäärus, milles käsitletakse teatavaid kaubanduspoliitika meetmeid, mida kohaldatakse Ameerika Ühendriikidest pärit teatavate toodete suhtes (ELT 2018, L 122, lk 14). Mootorrattaid puudutavas osas algatati nende tollimaksudega seoses menetlus, mille tulemusel tehti 21. novembri 2024. aasta kohtuotsus Harley-Davidson Europe ja Neovia Logistics Services International *vs.* komisjon (C-297/23 P, EU:C:2024:971).

11. Euroopa Liit teavitas 18. mail 2018 Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) kaubavahetuse nõukogu kontsessioonide ja muude kohustuste kavandatavast peatamisest kooskõlas WTO kaitsemeetmete lepingu artikli 8 lõikega 2 seoses rakendusmääruses 2018/724 loetletud CN-koodidega. [9]

12. Ameerika Ühendriigid laiendasid tollimakse 24. jaanuaril 2020 teatavatele alumiiniumi- ja terasederivaatidest toodetele kehtivusajaga alates samas kuupäevast, taas tähtajatult. [10]

13. Komisjon avaldas 6. märtsil 2020 kaubanduse peadirektoraadi veebisaidil teate, et küsida määruse (EL) nr 654/2014 (edaspidi „jõustamismäärus“) [11] artikli 9 kohaselt asjaomaste sidusrühmade arvamust. [12] Kaubanduse peadirektoraat kogus juba sellel ajal teavet muu hulgas seoses CN-koodiga 9613 80 00. [13]

14. Zippo teabe kogumises ei osalenud.

15. Komisjon võttis 7. aprillil 2020 vastu vaidlusaluse määruse.

16. Selles selgitab komisjon, et „Ehkki USA nimetab kõnealuseid meetmeid turvameetmeteks, on põhimõtteliselt tegemist kaitsemeetmetega“. [14] Sellest tulenevalt ja seetõttu, et Ameerika Ühendriikidega peetud konsultatsioonidel ei jõutud rahuldava lahenduseni, kasutab Euroopa Liit kontsessioonide peatamise ja tasakaalustamise õigust kooskõlas WTO kaitsemeetmete lepinguga jõustamismääruse artikli 4 lõike 1 alusel. [15]

17. Sellekohased meetmed võeti kaubanduspoliitika meetmete vormis, mis hõlmasid soodustariifide peatamist ja uute tollimaksude kehtestamist või olemasolevate tollimaksude suurendamist. [16]

18. CN-koodi 9613 80 00 („muud välgumihklid ja tulemasinad“, mis kuuluvad kategooriasse „välgumihklid jm süütajad, mehaanilised või elektrilised; nende osad, v.a tulekivid ja taht“) alla kuuluvate toodete puhul tähendas see 20% suuruse täiendava väärtuselise tollimaksu kehtestamist. [17] Vaidlusaluses määruses on märgitud, et „[k]õnealuste meetmete kavandamisel ja valimisel on komisjon kasutanud vastavalt [jõustamismääruse] artikli 4 lõike 2 punktile c ja artikli 4 lõikele 3 objektiivseid kriteeriume“. [18]

[9] Vt WTO kaitsemeetmete komitee, kaitsemeetmete lepingu artikli 12 lõike 5 kohane viivitamatu teatamine kaubandusnõukogule kontsessioonide ja muude kaitsemeetmete lepingu artikli 8 lõikes 2 viidatud kohustuste peatamise ettepanekute kohta, G/SG/N/12/EU/1, lk 1.

[10] Vt Ameerika Ühendriikide föderaalne register, 24. jaanuari 2020. aasta Proclamation 9980, (Adjusting Imports of Derivative Aluminum Articles and Derivative Steel Articles Into the United States), FR Doc. 2020-01806.

[11] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus, milles käsitletakse liidu õiguste rakendamist rahvusvaheliste kaubanduseeskirjade kohaldamisel ja jõustamisel ning millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 3286/94, millega kehtestatakse ühenduse meetmed ühise kaubanduspoliitika vallas, et tagada rahvusvahelistest kaubanduseeskirjadest, eeskätt Maailma Kaubandusorganisatsiooni egiidi all kehtestatud eeskirjadest tulenevate ühenduse õiguste kasutamine (ELT 2014, L 189, lk 50).

[12] Vt vaidlustatud kohtuotsus, punkt 7.

[13] Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 7 selgitab Üldkohus, et „[t]eabe kogumise tulemusel välja pakutud meetmete hulgas“ nimetas komisjon võimalust kohaldada CN-koodi 9613 80 00 alla kuuluvate toodete suhtes täiendavat väärtuselist tollimaksu. Mulle jääb Üldkohtu toimikust siiski selline mulje, et kaubanduse peadirektoraadi veebisaidil avaldatud küsimustikus oli juba välja toodud võimalus suurendada tollimaksu selle CN-koodi alla kuuluvate toodete suhtes.

[14] Vt vaidlusalune määrus, põhjendus 2.

[15] Vt vaidlusalune määrus, põhjendused 8 ja 9.

[16] Vt vaidlusalune määrus, põhjendus 9.

[17] Vt vaidlusalune määrus, artikli 1 lõige 2.

[18] Vt vaidlusalune määrus, põhjendus 10.

19. Kõnealuse määruse artikli 4 lõike 2 punktiga c on komisjonile antud õigus võtta kaubanduspoliitilisi meetmeid tasemel, mis on „sisuliselt samaväär[ne] nende kontsessioonide ja muude kohustuste suhtes kohaldatud kaitsemeetme kahjustava tasemega, seda vastavalt WTO kaitsemeetmete lepingu tingimustele“.

20. Jõustamismääruse artikli 4 lõike 3 kohaselt määratakse asjaomased kaubanduspoliitilised meetmed kindlaks järgmiste kriteeriumide alusel: „a) meetme tõhusus selle tagamisel, et kolmandad riigid täidaksid rahvusvahelisi kaubanduseeskirju“; „b) meetme potentsiaal aidata liidus paiknevaid ettevõtjaid, kelle jaoks kolmanda riigi meetmed on kahjulikud“; „c) alternatiivsete tarneallikate kättesaadavus vaatlusaluste kaupade või teenuste puhul, et vältida või muuta võimalikult väikseks negatiivne mõju teise etapi tööstuse, avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijate või lõpptarbijate jaoks liidus“; „d) ebaproportsionaalse halduskoormuse ja -kulude ärahoidmine meetmete rakendamisel“ ja „e) mis tahes konkreetne kriteerium, mis võib olla kehtestatud rahvusvahelise kaubanduskokkuleppega seoses [jõustamismääruse] artiklis 3 osutatud juhtudega“.

21. Kohtu kasutuses olevast toimikust nähtub, et kaubanduse peadirektoraadi 26. märtsi 2020. aasta teate kohaselt kajastas jõustamismääruse artiklis 9 ette nähtud teabekogumine „sidusrühmade väidete hindamisel asjakohaseid jõustamismääruses sätestatud kriteeriume, nimelt eeltoodud punktides b ja c esitatud kriteeriume. Nendest kriteeriumidest komisjon toodete valimisel üleüldse juhinduski. Kuna kavandatud meetmed on piiril kohaldatavad tollimaksud, on punktis d sätestatud tingimus täidetud. Kriteeriumi e ei kohaldata, kuna WTO kaitsemeetmete lepingus ei ole sätestatud muid erikriteeriume peale sisulise samaväärsuse. Kriteerium a ei ole olukorrale kohaldatav, kuna see on asjakohane muude jõustamismääruses käsitletud olukordade puhul“. [19]

22. Vaidlusalune määrus jõustus 6. aprillil 2020. [20]

23. Euroopa Liit teatas 7. aprillil 2020 WTO kaubavahetuse nõukogule meetmetest, mis kehtestati vaidlusaluse määrusega WTO kaitsemeetmete lepingu artikli 8 lõike 2 alusel. [21]

24. Pärast seda, kui Ameerika Ühendriigid teatasid 31. oktoobril 2021 oma meetmete peatamisest kuni 31. detsembrini 2023, peatas komisjon ka vaidlusaluse määrusega kehtestatud meetmete kohaldamise kuni 31. detsembrini 2023. [22]

B. Vaidlustatud kohtuotsus

25. Zippo GmbH impordib Euroopa Liitu CN-koodi 9613 80 00 all metallist mehaanilisi „tuulekindlaid“ tulemasinaid, mida toodab Ameerika Ühendriikides Zippo Manufacturing Co. (edaspidi „vaatlusalune toode“). Vaidlusalune määrus hõlmab ka seda CN-koodi.

26. Zippo esitas 30. juunil 2020 vaidlusaluse määruse tühistamiseks hagi.

[19] See dokument on registreeritud numbriga Ares(2020)1798978 ja Zippo lisas selle repliigile Üldkohtu menetluses.

[20] Vt vaidlusalune määrus, artikkel 3.

[21] Vt WTO kaitsemeetmete komitee, kaitsemeetmete lepingu artikli 12 lõike 5 kohane viivitamatu teatamine kaubandusnõukogule kontsessioonide ja muude kaitsemeetmete lepingu artikli 8 lõikes 2 viidatud kohustuste peatamise ettepanekute kohta, G/SG/N/12/EU/2, lk 1.

[22] Komisjoni 26. novembri 2021. aasta rakendusmääruse (EL) 2021/2083, millega peatatakse rakendusmäärustega (EL) 2018/886 ja (EL) 2020/502 kehtestatud kaubanduspoliitika meetmed, mida kohaldatakse teatavate Ameerika Ühendriikidest pärit toodete suhtes (ELT 2021, L 426, lk 41), artikkel 2.

27. Üldkohus tegi 18. oktoobril 2023 vaidlustatud kohtuotsuse, millega ta tühistas vaidlusaluse määruse CN-koodi 9613 80 00 alla kuuluvaid tooteid puudutavas osas põhjendusel, et komisjon oli menetluses, mille tulemusel see määrus vastu võeti, eiranud Zippo õigust olla ära kuulatud.

28. Sisuliselt on see kohtuotsus üles ehitatud järgmiselt.

29. Vastuvõetavuse osas võttis Üldkohus arvesse üksnes Zippo Manufacturing Co. olukorda. [23]

30. Esiteks selgitas see kohus, et vaidlusalune määrus puudutab Zippo Manufacturing Co-d isiklikult, kuna „on olemas selliste faktiliste ja õiguslike asjaolude kogum, mis moodustavad spetsiifilise olukorra, mis [teda] […] kõigist teistest ettevõtjatest eristab“. [24] Teiseks leidis Üldkohus, et vaidlusalune määrus puudutab Zippo Manufacturing Co-d otseselt muu hulgas seetõttu, et asjaomane määrus mõjutab selle äriühingu õigust pääseda liidu turule. [25] Kolmandaks leidis kohus, et vaatamata vaidlusaluse määruse kohaldamise peatamisele on sellel äriühingul säilinud õigus esitada hagi, et vältida mis tahes etteheidetava rikkumise kordumist tulevikus. [26]

31. Hagi sisu asjus asus Üldkohus kohe käsitlema viiendat väidet, milles Zippo väitis, et komisjon on rikkunud hea halduse põhimõtet. [27]

32. Esiteks hindas see kohus Zippo väidet jõustamismääruse artiklis 9 sätestatud nõuete seisukohast. Ta leidis, et see säte ei kohusta komisjoni teavitama asjaomaseid sidusrühmi teabe kogumise menetlusest Euroopa Liidu Teatajas avaldamise teel, vaid piisab selle menetluse väljakuulutamisest kaubanduse peadirektoraadi veebisaidil vastava teate avaldamise teel. [28]

33. Teiseks märkis Üldkohus, et õigus heale haldusele kätkeb igaühe autonoomset õigust olla ära kuulatud enne seda, kui tema suhtes kohaldatakse üksikmeedet, mis võib teda kahjustada. Ta tugines seejuures harta artikli 41 lõike 2 punktile a. [29] Kohtu sõnul on jõustamismääruse artikli 4 alusel kehtestatud tasakaalustavad meetmed „mõeldud negatiivse majandusliku mõju avaldamiseks nende Ameerika Ühendriikide ettevõtjate tegevusele, kes ekspordivad liitu tooteid, mille suhtes neid meetmeid kohaldatakse“. [30] Seega võib selline meede – „isegi kui seda ei võeta [asjaomaseid tooteid liitu eksportiva] ettevõtja suhtes läbi viidava eraldi menetluse tulemusel – kujutada endast meedet, mis võib kahjustada nende ettevõtjate huve“, mistõttu „ei saa välistada võimalust“, et need ettevõtjad saavad tugineda õigusele olla ära kuulatud. [31]

34. Samal ajal leidis Üldkohus, et jõustamismääruse artikliga 9 ei rakendata õigust olla ära kuulatud, arvestades, et selles nähakse ette komisjoni kohustus koguda teavet ja arvamusi liidu majandushuvide kohta seoses konkreetsete kaupade või teenustega, mitte aga teavet nende ettevõtjate erihuvide kohta, keda kavandatavad liidu meetmed kahjustavad. [32]

[23] Vt vaidlustatud kohtuotsus, punktid 44 ja 45.

[24] Vaidlustatud kohtuotsus, punktid 30 ja 31.

[25] Vaidlustatud kohtuotsus, punkt 41.

[26] Vaidlustatud kohtuotsus, punkt 47.

[27] Üldkohus ei teinud otsust Zippo ülejäänud nelja väite kohta, mis olid esiteks proportsionaalsuse põhimõtte rikkumine, teiseks diskrimineerimiskeelu ja võrdse kohtlemise põhimõtete rikkumine, kolmandaks ilmne õiguslik ja faktiline hindamisviga, kuna vaatlusaluse toote valikut puudutavat arutluskäiku ei ole nõuetekohaselt põhjendatud, ning neljandaks ilmne õiguslik hindamisviga seoses Euroopa Liidu kohustustega WTO raames.

[28] Vt selle kohta vaidlustatud kohtuotsus, punktid 53–58.

[29] Vt selle kohta vaidlustatud kohtuotsus, punktid 59–63.

[30] Vt selle kohta vaidlustatud kohtuotsus, punktid 67–71.

[31] Vt vaidlustatud kohtuotsus, punktid 72 ja 73.

[32] Vt selle kohta vaidlustatud kohtuotsus, punkt 67.

35. Arvestades neid seisukohti ja asjaolu, et komisjon teadis, et vaidlusaluse määrusega kehtestatud meetmed võivad Zippot kahjustada, järeldas Üldkohus, et komisjon oleks pidanud andma sellele isikule võimaluse olla vaidlusaluse määruse vastuvõtmise menetluses ära kuulatud.[33]

36. Viimaks leidis Üldkohus, et see, et rikuti õigust olla ära kuulatud, võis mõjutada menetluse tulemust. Ta leidis, et kui Zippole oleks antud õigus olla ära kuulatud, „ei saa […] välistada, et [vaidlusaluse] määruse sisu oleks olnud teistsugune“.[34]

37. Eeltoodut arvestades nõustus Üldkohus viienda väitega ja tühistas vaidlusaluse määruse ilma teisi väiteid analüüsimata.

C. Menetlus Euroopa Kohtus

38. Komisjon palub 26. detsembril 2023 esitatud apellatsioonkaebuses Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud kohtuotsus, lükata tagasi viies väide hea halduse põhimõtte rikkumise kohta ja mõista kohtukulud välja Zippolt.

39. Zippo palub Euroopa Kohtul jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ning teise võimalusena saata kohtuasi Üldkohtusse tagasi ja mõista kohtukulud välja komisjonilt.

40. Nii komisjon kui ka Zippo kasutasid õigust repliigile ja vasturepliigile. Kohtuistungit ei peetud.

III. Õiguslik analüüs

41. Euroopa Kohus palus mul oma analüüsis keskenduda apellatsioonkaebuse esimesele väitele. Komisjon väidab selles, et Üldkohus eksis, kui ta järeldas, et kõnealune institutsioon rikkus Zippo õigust olla ära kuulatud, mis on kajastatud harta artikli 41 lõike 2 punktis a.[35]

42. Komisjoni sellel väitel on kolm osa. Esimese väiteosa kohaselt jättis Üldkohus tähelepanuta asjaolu, et harta artikli 41 lõike 2 punkt a ei ole kohaldatav üldkohaldatavatele meetmetele. Teise väiteosa kohaselt ei ole vaidlusalune määrus „üksikmeede“. Lõpuks väidetakse kolmandas väiteosas, et isegi kui Zippol oleks seoses vaidlusaluse määruse vastuvõtmisega olnud õigus olla ära kuulatud, oleks see õigus olnud tagatud jõustamismääruse artikli 9 alusel läbi viidud teabe kogumise menetlusega.

43. Järgin komisjoni väljapakutud struktuuri ja käsitlen neid kolme väiteosa üksteise järel (jaotis A). Teen küll Euroopa Kohtule ettepaneku nõustuda kõigi kolme väiteosaga, kuid asun järeldusele, et menetlusstaadium ei võimalda teha lõplikku kohtuotsust ja seetõttu tuleb kohtuasi saata Üldkohtule tagasi (jaotis B).

[33] Vt selle kohta vaidlustatud kohtuotsus, punktid 74–77.

[34] Vt selle kohta vaidlustatud kohtuotsus, punktid 87–90.

[35] Oma esimese väite alguses näib komisjon viitavat, et Zippo viies väide ei hõlmanud tegelikult õigust olla ära kuulatud, kuna selles väites kritiseeritakse komisjoni jõustamismääruse artiklist 9 tulenevat teabe kogumise protsessi hea halduse põhimõtte seisukohast, mis kajastub harta artiklis 41. Komisjon ei heida siiski Üldkohtule sõnaselgelt ette, et viimane tegi otsuse Zippo viienda väite kohta *ultra petita*. Igal juhul võimaldab selle väite lai tõlgendamine mõista Zippo argumente nii, et nende väitel on rikutud õigust olla ära kuulatud, kuna Zippo väidab, et komisjon oleks pidanud neid isiklikult teavitama seetõttu, et kõnealused meetmed on neile suunatud.

A. Apellatsioonkaebuse esimene väide

1. Esimene väiteosa: harta artikli 41 lõike 2 punkt a ei ole üldkohaldatavatele meetmetele kohaldatav

44. Komisjon leiab, et kuigi Üldkohus tuvastas õigesti, et harta artikli 41 lõike 2 punkti a kohaldamisala piirdub üksikmeetmetega,[36] kohaldas ta seda nõuet valesti menetlusele, mille tulemusel võeti vastu vaidlusalune määrus, kuna see liidu õigusakt ei kujuta endast üksikmeedet selle sätte tähenduses.[37]

45. Zippo omalt poolt leiab, et Üldkohus ei rikkunud harta artikli 41 lõike 2 punktist a tulenevat üksikmeetme nõuet ning et vaidlustatud kohtuotsuses ei ole väidetud vastupidist.

46. Kuigi ma nõustun Zippoga, et vaidlustatud kohtuotsuses ei ole seda sõnaselgelt öeldud, on komisjonil õigus, et Üldkohus näib tõlgendavat ja kohaldavat harta artikli 41 lõike 2 punkti a nii, nagu selles sätestatud „üksikmeetme“ nõuet ei oleks olemas, mistõttu näib see kohus olevat jõudnud järeldusele, et õiguse olla ära kuulatud tekkimiseks piisab isikule tekitatavast negatiivsest mõjust.[38]

47. See lähenemisviis on ilmselgelt väär.

48. Harta artikli 41 lõike 2 punkti a sõnastusest ja asjaomasest kohtupraktikast[39] nähtub, et sellest sättest tulenev õigus olla ära kuulatud on kohaldatav kahel tingimusel: esiteks peab tegemist olema üksikmeetmega, mis võetakse vastu isiku suhtes läbi viidavas haldusmenetluses, ja teiseks peab olema võimalik, et võetav meede kahjustab selle isiku huve.

49. Selle loogika alusel on Euroopa Kohus otsustanud, et harta artikli 41 lõike 2 punktis a väljendatud õigus olla ära kuulatud on kohaldatav üksnes menetluses, milles haldusasutus võtab isiku suhtes üksikmeetme, mitte menetluses, mille tulemusena võetakse üldkohaldatav meede.[40]

50. See piirang on põhjendatav tähtsate poliitiliste kaalutlustega: enamikul, kui mitte kõigil üldkohaldatavatel meetmetel on tõenäoliselt teatav negatiivne mõju vähemalt ühele füüsilisele või juriidilisele isikule, olenemata sellest, kas see on eelnevalt tuvastatav või mitte. Isegi kui – nagu väidab ka komisjon – liidu institutsioonid peavad arvesse võtma mõju, mida sellised meetmed füüsilistele või juriidilistele isikutele tõenäoliselt avaldavad, ei ole nad kohustatud arvesse võtma nende isikute eri olukorda.

51. Järelikult ei ole asjaolu, et selline meede puudutab isikut üldiselt, piisav selleks, et tal tekiks õigus olla ära kuulatud, nagu see on kajastatud harta artikli 41 lõike 2 punktis a.

[36] Vt vaidlustatud kohtuotsus, punkt 61.

[37] Apellatsioonkaebuses viitab komisjon selle argumendi põhjendamiseks vaidlustatud kohtuotsuse punktidele 63, 65, 73 ja 91.

[38] Vt vaidlustatud kohtuotsus, punktid 63, 65, 67 ja 72–74.

[39] Vt selgitused põhiõiguste harta kohta seoses artikliga 41, milles on viidatud muu hulgas 21. novembri 1991. aasta kohtuotsusele Technische Universität München (C-269/90, EU:C:1991:438, punkt 14) ja 6. detsembri 1994. aasta kohtuotsusele Lisrestal jt *vs.* komisjon (T-450/93, EU:T:1994:290, punkt 42) (mis jäeti apellatsioonimenetluses muutmata 24. oktoobri 1996. aasta kohtuotsusega komisjon *vs.* Lisrestal jt (C-32/95 P, EU:C:1996:402, punkt 21 jj)).

[40] Vt 17. märtsi 2011. aasta kohtuotsus AJD Tuna (C-221/09, EU:C:2011:153, punkt 49) (milles keelduti kohaldamast õigust olla ära kuulatud harta artikli 41 alusel seoses üldkohaldatavate meetmetega ühise kalanduspoliitika valdkonnas). Vt ka 22. juuni 2023. aasta kohtuotsus Arysta LifeScience Great Britain *vs.* komisjon (C-259/22 P, ei avaldata, EU:C:2023:513, punktid 49 ja 50) ning analoogia alusel õigustloovate aktide kohta 14. oktoobri 1999. aasta kohtuotsus Atlanta *vs.* Euroopa Ühendus (C-104/97 P, EU:C:1999:498, punktid 35–38).

52. Nagu komisjon õigesti väidab, oleks praktikas võimatu rakendada vastupidist, st anda õigus olla ära kuulatud igale isikule, keda üldkohaldatav akt võib mõjutada.

53. Ent isegi kui selliseks tegevuseks leitaks vahendeid, oleks võimatu tuvastada ja teavitada kõiki isikuid, keda üldkohaldatav meede puudutab, et nad ära kuulata.

54. Nagu komisjon selgitas vastuseks küsimustele, mille Üldkohus pooltele esitas, on see ühise kaubanduspoliitika valdkonnas nii seetõttu, et sellel institutsioonil ei ole isegi konkreetse toote importijate nimekirja. Samuti ei ole tal juurdepääsu üksikandmetele, mis võimaldaks tuvastada potentsiaalselt mõjutatud isikud.

55. Sellest järeldub, et nii õiguslikel kui ka praktilistel põhjustel saab „individuaalne“ õigus olla ära kuulatud, mis kajastub harta artikli 41 lõike 2 punktis a, tekkida ainult seoses üksikmeetmetega.[41]

56. Seega tuleb esimese väite esimese väiteosaga nõustuda.

2. Teine väiteosa: vaidlusalune määrus ei ole „üksikmeede“

57. Lisaks väidab komisjon, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta järeldas, et vaidlusalune määrus kujutab endast Zippo suhtes üksikmeedet harta artikli 41 lõike 2 punkti a tähenduses.

58. Ma nõustun komisjoniga.

59. Esiteks on vaidlustatud meede määrus ehk selline akt, mis on ELTL artikli 288 teise lõigu kohaselt üldkohaldatav kõigile liidu õiguse subjektidele.

60. Zippo väidab siiski õigesti sisuliselt seda, et ainuüksi see vorm ei välista võimalust, et vaidlusalune määrus sisaldab üksikotsuseid konkreetsete isikute suhtes, mistõttu võib tema suhtes olla kohaldatav õigus olla ära kuulatud, mida on kajastatud harta artikli 41 lõike 2 punktis a.[42]

61. Nii on see näiteks dumpinguvastaste ja piiravate meetmete valdkonnas, kus Euroopa Liidu komisjon ja nõukogu võtavad vastu määrusi, millega kehtestatakse teatavad meetmed füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes *ad nominem*. Isegi kui sellised meetmed võetakse üldiselt määruse

[41] See ei takista siiski liidu seadusandjal või isegi komisjonil delegeeritud volituste teostamisel otsustada anda isikutele, keda üldkohaldatav meede mõjutab, õiguse olla ära kuulatud; vt selle kohta 22. juuni 2023. aasta kohtuotsus Arysta LifeScience Great Britain *vs.* komisjon (C-259/22 P, ei avaldata, EU:C:2023:513, punkt 51). Ühise kaubanduspoliitika valdkonna näidetena vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määruse (EL) 2016/1036 kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Liidu liikmed (ELT 2016, L 176, lk 21), artikli 5 lõige 10, artikli 6 lõige 5 ja artikli 21 lõige 3 ning komisjoni 28. augusti 2013. aasta delegeeritud määruse (EL) nr 1083/2013, millega kehtestatakse tariifsete soodustuste ajutise peatamise ja üldiste kaitsemeetmete vastuvõtmise menetlusega seotud eeskirjad vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 978/2012 üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamise kohta (ELT 2013, L 293, lk 16), artiklid 4 ja 15.

[42] Vt analoogia alusel 17. juuli 2008. aasta kohtuotsus Athinaïki Techniki *vs.* komisjon (C-521/06 P, EU:C:2008:422, punktid 42–44) (milles selgitatakse, et põhimõtteliselt ei ole akti kvalifitseerimisel oluline, kas see vastab teatavatele vorminõuetele või mitte, vaid lähtuda tuleb vaidlustatud akti sisust ja selle autori tahtest).

vormis, on neil teatud füüsiliste ja juriidiliste isikute puhul otsuse tunnused, kuna need kajastavad liidu institutsioonide konkreetset olukorda puudutava haldusmenetluse tulemusel nende lõplikku seisukohta.[43]

62. Seetõttu võivad need füüsilised ja juriidilised isikud tugineda õigusele olla ära kuulatud nii, nagu nad oleksid selle määruse adressaadid, isegi kui asjakohases liidu teiseses õiguses ei ole seda võimalust veel ette nähtud.[44]

63. Vaidlusalune määrus on siiski teistsugune.

64. Selles on objektiivselt kindlaks määratud olukorrad ning see toob kaasa õiguslikke tagajärgi seoses üldiselt ja abstraktselt määratletud isikute kategooriatega.[45]

65. Käesoleval juhul kohaldatakse seda kogu Ameerika Ühendriikidest pärineva impordi suhtes, mis kuulub CN-koodi 9613 80 00 alla.

66. Sel eesmärgil ei kasutata vaidlusaluses määruses teavet ühegi sellise füüsilise või juriidilise isiku äritegevuse kohta, keda see määrus puudutab.

67. Samuti ei ole see suunatud ühe konkreetse ettevõtja tegevuse vastu[46] ja see ei ole suunatud Zippole.[47]

68. Vaidlusaluse määruse üldine eesmärk, nagu Üldkohus ise selgitas, on hoopis avaldada Ameerika Ühendriikidele survet, et nad muudaksid oma tegevust.[48]

69. Zippo ei saa seega väita, et vaidlusalune määrus on talle suunatud üksikmeede ning et talle oleks seega tulnud anda õigus olla enne selle vastuvõtmist ära kuulatud.

[43] Vt eelkõige dumpinguvastasusega seoses 29. märtsi 1979. aasta kohtuotsus NTN Toyo Bearing jt *vs.* nõukogu (113/77, EU:C:1979:91, punkt 8) (milles selgitatakse, et dumpinguvastane määrus on „individuaalne“ vaatlusalust toodet eksportivate tootjate puhul, kelle andmeid uurimise käigus kasutati). Vt ka 21. veebruari 1984. aasta kohtuotsus Allied Corporation jt *vs.* komisjon (239/82 ja 275/82, EU:C:1984:68, punktid 11 ja 12) (mille punktis 12 selgitatakse, et „dumpinguvastaste tollimaksude kehtestamise aktid puudutavad otseselt ja isiklikult nende tootjate ja eksportijate õigusakte, kes suudavad tõendada, et nad on komisjoni või nõukogu aktides määratletud või neid puudutas esialgne uurimine“). Piiravate meetmete valdkonnas vt eelkõige 3. septembri 2008. aasta kohtuotsus Kadi ja Al Barakaat International Foundation *vs.* nõukogu ja komisjon (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461, punktid 241–244) ning 23. aprilli 2013. aasta kohtuotsus Gbagbo jt *vs.* nõukogu (C-478/11 P – C-482/11 P, EU:C:2013:258, punkt 56) (viimases selgitatakse, et „nad sarnanevad ühtaegu [nii] üldkohaldatavatele aktidele, sest keelavad muu hulgas üldiselt ja abstraktselt määratletud adressaatide kategoorial anda rahalisi vahendeid ja majandusressursse nende isikute või üksuste käsutusse, kelle nimed on ära toodud nende õigusaktide lisades olevates loeteludes, kui ka neile isikutele ja üksustele suunatud üksikotsuste kogumile“).

[44] Vt nt 27. juuni 1991. aasta kohtuotsus Al-Jubail Fertilizer *vs.* nõukogu (C-49/88, EU:C:1991:276, punkt 17) (milles tunnistati vajadust õiguse järele olla ära kuulatud isegi juhul, kui asjaomastes liidu õigusnormides ei ole seda võimalust ette nähtud).

[45] Vt analoogia alusel 6. oktoobri 1982. aasta kohtuotsus Alusuisse Italia *vs.* nõukogu ja komisjon (307/81, EU:C:1982:337, punkt 9) (milles selgitatakse, et dumpinguvastast määrust kohaldatakse teatavate eranditega üldiselt kõigi konkreetsest riigist pärit toodete impordi suhtes kõigile isikutele, keda ei ole seal sõnaselgelt nimetatud konkreetse tollimaksu adressaatidena).

[46] Vt vaidlustatud kohtuotsus, punkt 69 (milles selgitatakse, et kõnealused tasakaalustavad meetmed ei ole suunatud Zippo vastu) ja punkt 72 (milles tuvastatakse, et neid meetmeid „ei võeta selle esemeks olevaid tooteid eksportivate ettevõtjate suhtes läbi viidava eraldi menetluse tulemusel“).

[47] Vt *ex multis* 1. oktoobri 2009. aasta kohtuotsus Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware *vs.* nõukogu (C-141/08 P, EU:C:2009:598, punkt 83 ja seal viidatud kohtupraktika) (milles selgitatakse, et õigus olla ära kuulatud nõuab, et isikutele, kelle suhtes tehakse nende huve oluliselt riivav otsus, antakse tegelik võimalus oma seisukoha esitamiseks).

[48] Vt vaidlustatud kohtuotsus, punkt 29.

70. Ükski Üldkohtu viidatud kohtuotsus ei anna alust vastupidiseks järelduseks.[49]

71. Asjaolu, et vaidlusaluse määruse vastuvõtmise menetluse käik viis selleni, et komisjon tegi kindlaks isiku, kelle huve võidakse kahjustada,[50] või et nimetatud institutsioon teadis, et asjaomane toode kuulub selles aktis nimetatud tootekategooriatesse,[51] mille ta pealegi omal algatusel kindlaks tegi,[52] ei tähenda, et vaidlusalune määrus võeti vastu Zippo suhtes või temaga seoses algatatud menetluses.

72. Ainuüksi need asjaolud ei muuda vaidlusalust määrust üksikmeetmeks selles tähenduses, mis on vajalik harta artikli 41 lõike 2 punkti a kohaldamiseks.

73. Oleks tõesti murettekitav, kui komisjon ei oleks kursis olukorraga ja peamiste Ameerika Ühendriikidest pärit turuosalistega valdkonnas, kus nimetatud institutsioon on otsustanud kehtestada tasakaalustavad meetmed, juba lihtsalt seetõttu, et sellised meetmed tuleb jõustamismääruse kohaselt välja valida ja kavandada muu hulgas selleks, et panna kolmandad riigid täitma kohaldatavaid rahvusvahelise kaubanduse reegleid.[53]

74. Sellest tulenevalt väidab komisjon õigesti, et Üldkohus eksis, kui ta leidis, et vaidlusalune määrus kujutab endast Zippo jaoks „üksikmeedet“ harta artikli 41 lõike 2 punkti a tähenduses.

75. Seda järeldust ei mõjuta Zippo argument, mille kohaselt oleks vastuoluline ühelt poolt tunnistada kõnealune hagi vastuvõetavaks, kuid teiselt poolt vaidlustada õiguse olla ära kuulatud kohaldatavus.

76. Sellega seoses piisab märkimast, et Euroopa Kohtul on juba olnud võimalus täpsustada, et asjaolu, et üldkohaldatav akt puudutab mõnda isikut otseselt ja isiklikult, ei tähenda, et sellel isikul peab olema olnud võimalus olla ära kuulatud selle vastuvõtmise aluseks olevas menetluses.[54]

77. Nagu komisjon õigesti märkis, ei piisa selleks, et tunnustataks isiku õigust olla ära kuulatud harta artikli 41 lõike 2 punkti a alusel, sellest, et akt puudutab teda isiklikult. Kõnealuse menetluse tulemuseks peab ühtlasi olema „üksikmeede“.

78. See on seletatav asjaoluga, et ELTL artikli 263 neljandas lõigus sätestatud kaebeõiguse tingimustel ja harta artikli 41 lõike 2 punktis a sätestatud (individuaalse) ärakuulamisõiguse andmise tingimustel on eri eesmärgid. Ühelt poolt on füüsilise või juriidilise isiku liidu kohtus

[49] Nagu komisjon õigesti rõhutab, puudutasid kõik kohtuasjad, millele Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 61–65 viitab, üksikmenetlustega seotud asjaolusid. Seega ei toeta ükski neist kohtuotsustest vaatenurka, et selleks, et saaks tekkida õigus olla ära kuulatud, piisab pelgalt kahjuliku mõju olemasolust. Nii käsitles 5. novembri 2014. aasta kohtuotsus Mukarubega (C-166/13, EU:C:2014:2336) riigis ebaseaduslikult viibiva kolmanda riigi kodaniku individuaalset tagasisaatmismenetlust; 4. juuni 2020. aasta kohtuotsus Euroopa välisteenistus *vs.* De Loecker (C-187/19 P, EU:C:2020:444) üksikotsust Euroopa välisteenistuse ajutise teenistuja teenistuse huvides üleviimise kohta; 21. detsembri 2021. aasta kohtuotsus Algebris (UK) ja Anchorage Capital Group *vs.* SRB (C-934/19 P, EU:C:2021:1042) otsust Banco Populari kriisilahenduse kohta ja seega tõenäoliselt sellele juriidilisele isikule adresseeritud otsust, mille vaidlustas kolmas isik, kellel ei olnud seega õigust olla ära kuulatud, ja viimaks 18. juuni 2014. aasta kohtuotsus Hispaania *vs.* komisjon (T-260/11, EU:T:2014:555) Hispaania Kuningriigile adresseeritud otsust.

[50] Vaidlustatud kohtuotsus, punkt 74.

[51] Vaidlustatud kohtuotsus, punkt 75.

[52] Vaidlustatud kohtuotsus, punkt 76.

[53] Vt jõustamismäärus, põhjendus 8.

[54] Vt 14. oktoobri 1999. aasta kohtuotsus Atlanta *vs.* Euroopa Ühendus (C-104/97 P, EU:C:1999:498, punktid 34 ja 35). Vt ka kohtujurist Mischo ettepanek kohtuasjas Atlanta *vs.* Euroopa Ühendus (C-104/97 P, EU:C:1999:234, punktid 57–70) (milles selgitatakse, et olukord, milles mõni akt üksikisikut otseselt ja isiklikult puudutab, erineb olukorrast, mis annab kaitseõiguse, kuna viimasel juhul on seos aktiga konkreetne ja puudutab üksnes asjaomase isiku individuaalset olukorda), 11. septembri 2002. aasta kohtuotsus Pfizer Animal Health *vs.* nõukogu (T-13/99, EU:T:2002:209, punkt 487) ning 13. septembri 2023. aasta kohtuotsus Venezuela *vs.* nõukogu (T-65/18 RENV, EU:T:2023:529, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).

hagi esitamise õiguse tunnustamise eesmärk võimaldada isikul, keda mingi akt kahjustab, selle akti õiguslikku kehtivust vaidlustada. Teiselt poolt on õiguse olla ära kuulatud eesmärk võimaldada isikul takistada temaga seotud otsuse tegemist, kui see otsus kahjustaks tema isiklikku olukorda.[55]

79. Seega piisab liidu kohtusse pöördumise õiguse olemasoluks sellest, kui asjaomane isik on vastava meetmega seostatav, isegi kui seda isikut ei peetud meetme võtmisel silmas.

80. Seevastu selleks, et tunnustataks õigust olla haldusmenetluses ära kuulatud, peab see menetlus toimuma eesmärgiga reageerida asjaomase isiku isiklikule olukorrale ja lõppema aktiga, mis võib kahjustada tema huve.

81. Seega väitis komisjon õigesti, et järeldus, mille kohaselt puudutab üldkohaldatav akt füüsilist või juriidilist isikut isiklikult, ei tähenda tingimata, et kõnealune meede kujutab endast „üksikmeedet“ harta artikli 41 lõike 2 punkti a tähenduses.

82. Seega tuleb nõustuda apellatsioonkaebuse esimese väite ka teise väiteosaga.

3. Kolmas väiteosa: õigus olla ära kuulatud oli tagatud jõustamismääruse artikli 9 alusel läbiviidud menetluses

83. Kolmandas väiteosas väidab komisjon sisuliselt, et isegi kui käesolevas olukorras kuuluks kohaldamisele harta artikli 41 lõike 2 punktis a ette nähtud õigus olla ära kuulatud, tuleks lugeda, et see õigus on tagatud jõustamismääruse artikli 9 alusel toimunud teabe kogumise menetlusega.

a) Vastuvõetavus

84. Zippo vaidlustas oma vastuses komisjoni selle argumendi vastuvõetavuse. Ta leiab, et komisjoni apellatsioonkaebuses ei ole selle väiteosaga seoses piisavalt välja toodud vaidlustatud kohtuotsuse asjakohaseid punkte. Komisjoni apellatsioonkaebus ei vasta selle väiteosa puhul seega Euroopa Kohtu kodukorra artikli 169 lõikest 2 tulenevatele nõuetele. Selles sättes on ette nähtud, et „õigusväidetes ja -argumentides näidatakse täpselt, millised Üldkohtu lahendi põhjenduse punktid vaidlustatakse“.

85. Ma ei ole sellega nõus.

86. Nagu komisjon selgitab, ei tohi seda menetlusnõuet mõista liiga formalistlikult, nii nagu see nõuaks igal juhul viitamist vaidlustatud kohtuotsuse konkreetsetele punktidele.

87. Kodukorra artikli 169 lõike 2 mõte on võimaldada Euroopa Kohtul kontrollida liidu õigusakti seaduslikkust.[56]

[55] Vt selle kohta 4. juuni 2020. aasta kohtuotsus Euroopa välisteenistus *vs.* De Loecker (C-187/19 P, EU:C:2020:444, punkt 69 ja seal viidatud kohtupraktika) (milles selgitatakse, et „selle eesmärk [on] võimaldada pädeval asutusel parandada viga või asjaomasel isikul esitada oma isikliku olukorda puudutavad asjaolud, mis räägivad selle kasuks, et otsus tehakse või seda ei tehta, või siis selle kasuks, et otsusel on pigem niisugune kui teistsugune sisu“).

[56] Vt *ex multis* 10. septembri 2024. aasta kohtuotsus Google ja Alphabet *vs.* komisjon (Google Shopping) (C-48/22 P, EU:C:2024:726, punkt 63).

88. Seeläbi väljendatakse selles sättes ELTL artikli 256 lõiget 2 ja põhikirja artiklit 58, milles on nõutud, et Euroopa Kohtul oleks apellatsioonimenetluses oma volituste teostamisel võimalik mõista vaidluse eset.

89. See nõue on täidetud, kui apellatsioonkaebuses on väidetes ja argumentides esitatud need vaidlustatud kohtuotsuse osad, mille tühistamist apellant taotleb. [57]

90. Nagu Euroopa Kohus on tunnistanud, võib seda teha kas vaidlustatud kohtuotsuse vaidlusaluseid põhjendusi sõnaselgelt välja tuues „või nendes sisalduva sõnastuse tsiteerimise või kordamise teel, mis võimaldab need punktid seega kindlaks teha“. [58]

91. Käesolevas kohtuasjas ei selgita komisjon esimese väite kolmandas väiteosas mitte üksnes seda, et ta vaidlustab sisuliselt Üldkohtu järelduse, et jõustamismääruse artikliga 9 ei rakendata harta artikli 41 lõike 2 punktis a kajastatud õigust olla ära kuulatud, vaid ta toob välja ka vaidlustatud kohtuotsuse konkreetsed punktid, mille tühistamist ta taotleb. [59]

92. Sellest järeldub, et apellatsioonkaebus vastab kodukorra artikli 169 lõikele 2 ja seega tuleb Zippo argument vastuvõetamatuse kohta tagasi lükata.

b) Sisulised küsimused

93. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 67 järeldas Üldkohus, et „[k]ui […] ettevõtja, kelle huve võivad kahjustada komisjoni poolt [jõustamismääruse] artikli 4 lõike 1 alusel vastu võetud rakendusaktis ette nähtud meetmed, ei ole osalenud teabe kogumises, ei saa asuda seisukohale, et tema õigust olla ära kuulatud, mis on tagatud harta artikli 41 lõike 2 punktiga a, ei ole rikutud juba ainuüksi seetõttu, et komisjon täitis selle määruse artikli 9 lõikest 1 tuleneva teabe kogumise kohustuse“. [60]

94. Komisjon vaidlustab jõustamismääruse artikli 9 sellise tõlgenduse, leides, et Üldkohtu tõlgendus selle sätte kohta võib kutsuda sidusrühmi üles mitte osalema sellist liiki teabe kogumise menetlustes, nagu on kõne all käesolevas asjas, üksnes selleks, et hiljem sellest tuleneva liidu õigusakti kehtivus vaidlustada, põhjendades seda kaitseõiguste rikkumisega.

95. Nagu ma käesoleva ettepaneku punktis 49 juba selgitasin, ei saa õigus olla ära kuulatud menetluses, mille tulemusel võetakse üldkohaldatav meede, nii nagu on olukord vaidlusaluse määruse puhul, põhineda harta artikli 41 lõike 2 punktil a.

[57] Vt selle kohta 4. juuli 2000. aasta kohtuotsus Bergaderm ja Goupil *vs.* komisjon (C-352/98 P, EU:C:2000:361, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).

[58] Vt 21. detsembri 2021. aasta kohtuotsus Aeris Invest *vs.* SRB (C-874/19 P, EU:C:2021:1040, punkt 51).

[59] Vt apellatsioonkaebuse punktid 73 ja 74, milles kritiseeritakse vaidlustatud kohtuotsuse punkte 67, 85 ja 86. Vt ka repliigi lk 3, milles leitakse, et komisjoni apellatsioonkaebusest võib välja lugeda otseseid vastuväiteid vaidlustatud kohtuotsuse punktidele 91 ja 92.

[60] Vaidlustatud kohtuotsus, punkt 67.

96. Samas võib osalusdemokraatia põhimõttel põhinevas süsteemis[61] – kus isikutel, keda haldusasutuse võetud üldkohaldatavad meetmed võivad mõjutada, peab olema võimalik väljendada oma huve ja selgitada oma kahtlusi[62] – anda selle võimaluse enne selliste meetmete võtmist mingit laadi teabe kogumise menetlusega, näiteks nagu on ette nähtud jõustamismääruse artiklis 9.

97. Vaidlustatud kohtuotsuses ei tõstatanud Üldkohus ühtegi küsimust selle menetluse läbipaistvuse ja avatuse kohta, kuivõrd see korraldati vaidlusaluse määruse vastuvõtmise raames.[63]

98. Zippo ei ole seda järeldust ka vastuapellatsioonkaebuses vaidlustanud.

99. Seega võib järeldada, et käesolevas kohtuasjas on järgitud õigust olla ära kuulatud menetlustes, mille tulemusel võeti vastu üldmeetmed, niivõrd kuivõrd sellist õigust võib pidada liidu õiguses olemasolevaks harta artikli 41 lõike 2 punktist a iseseisvalt.

100. Seda järeldust ei mõjuta asjaolu, et Zippo ei osalenud selles teabe kogumise menetluses, kuigi teda teavitati selle olemasolust kaubanduse peadirektoraadi veebisaidil avaldatud teate kaudu.

101. Kui Zippo oleks selles menetluses osalenud, oleks ta saanud esitada argumendid, mis oleksid tema väitel võinud mõjutada vaidlusaluse määruse sisu, nimelt, et „[vaidlusaluse] määruse vastuvõtmise ajal kujutasid nende toodete suhtes kavandatud tasakaalustavad meetmed endast nii ulatuselt kui ka mahult kõige karmimat võimalike tasakaalustavate meetmete vormi, võrreldes meetmetega, mida kavandati seoses Ameerika Ühendriikide teiste tööstussektoritega“, et [ta juhib tähelepanu] „sellise üheleainsale ettevõtjale suunatud meetme eriti rangele laadile, mis jätab kogu asjaomase tasakaalustava meetme mõju selle ettevõtja kanda, ning ka asjaolule, et nende toodetel ei ole mingit seost Ameerika Ühendriikide võetud kaitsemeetmete esemeks olevate toodetega, mistõttu ei saa komisjoni meetmed nimetatud kaitsemeetmete mõju kompenseerida“, ning et „neid konkreetselt sihile võttes kehtestas komisjon diskrimineeriva meetme, kuigi tal oli võimalus valida välja muud tooted, mis oleksid puudutanud mitut ettevõtjat, ja jagada kõnealused tasakaalustavad meetmed õiglasemalt“.[64]

102. Seega, isegi kui oleks tõsi, et Zippol oli teatud „üldine“ õigus olla ära kuulatud enne seda, kui komisjon võttis üldkohaldatava akti vastu – väljaspool harta artikli 41 lõike 2 punkti a kohaldamisala –, ei ole komisjon seda õigust käesoleva kohtuasja asjaoludel rikkunud.

103. Sellest tulenevalt teen Euroopa Kohtule ettepaneku nõustuda ka kolmanda osaväitega ja koos sellega apellatsioonkaebuse esimese väitega tervikuna.

[61] Vt ELL artikli 11 lõige 1, milles on sätestatud, et „[i]nstitutsioonid annavad kodanikele ja esindusühendustele sobival viisil võimaluse teha teatavaks ja vahetada avalikult oma seisukohti liidu tegevuse kõigis valdkondades“.

[62] Vt selle kohta komisjoni talituste töödokument „Parema õigusloome suunised“ (SWD(2021) 305 (final), II peatüki punkt 1), milles komisjon selgitab, et ELL artikli 11 kohaselt on „komisjonil kohustus pidada ulatuslikke konsultatsioone huvitatud isikutega, et tagada liidu tegevuse järjepidevus ja läbipaistvus. Sidusrühmadega konsulteerimine on oluline vahend poliitikakujundamise toetamiseks vajalike tõendite kogumiseks“. Vt ka komisjoni teatis „Konsulteerimis- ja dialoogikultuuri edendamine: üldpõhimõtted ja miinimumnõuded komisjoni konsulteerimiseks huvitatud osapooltega“ (KOM(2002) 704 (lõplik), lk 15 ja 16), millega kehtestatakse miinimumnõuded konsulteerimiseks huvitatud isikutega, kui „komisjon soovib enne otsuse tegemist kaasata huvitatud isikud oma poliitika kujundamisse“.

[63] Vt vaidlustatud kohtuotsus, punktid 53–58.

[64] Vaidlustatud kohtuotsus, punkt 88.

B. Tagajärjed

104. Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 kohaselt võib Euroopa Kohus teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium seda lubab.

105. See tingimus ei ole käesolevas kohtuasjas täidetud.

106. Vaidlustatud kohtuotsuses analüüsis Üldkohus üksnes Zippo viiendat väidet.

107. Eespool esitatud põhjustel leian, et see väide ei ole põhjendatud. Seetõttu tuleb see väide tagasi lükata.

108. Kuna aga Üldkohus ei analüüsinud esimest kuni neljandat väidet, millele Zippo oma hagi põhjendamiseks tugines ja mis puudutavad vaidlusaluse määruse põhjendatust ja osaliselt keerulist faktiliste asjaolude hindamist sisaldavat analüüsi,[65] siis ei ole Euroopa Kohtul kogu vajalikku teavet lõpliku otsuse tegemiseks.[66]

109. Järelikult tuleb kohtuasi saata Üldkohtusse tagasi otsuse tegemiseks teiste talle esitatud väidete ja argumentide kohta ning otsustada kohtukulude kandmine edaspidi.

IV. Ettepanek

110. Eespool esitatud kaalutlustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku:

– tühistada 18. oktoobri 2023. aasta kohtuotsus Zippo Manufacturing ja Zippo *vs.* komisjon (T-402/20, EU:T:2023:640);

– lükata viies väide põhjendamatuse tõttu tagasi;

– saata kohtuasi Üldkohtusse tagasi otsuse tegemiseks teiste talle esitatud väidete ja argumentide kohta ning

– määrata, et kohtukulude kandmine otsustatakse edaspidi.

[65] Vt näiteks esimene väide, mille kohaselt on asjaomase toote valikul rikutud proportsionaalsuse põhimõtet. See väide eeldab selle hindamist, kas meetmed olid sobivad, vajalikud ega lähe kaugemale sellest, mis on taotletava eesmärgi saavutamiseks vajalik.

[66] Vt analoogia alusel 25. jaanuari 2022. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* European Food jt (C-638/19 P, EU:C:2022:50, punkt 154 ja seal viidatud kohtupraktika).